

Aile Okulu

1

AİLE, ÇOCUK
VE OYUN

AİLE OKULU 1

AİLE, ÇOCUK VE OYUN

Oyun aslında akıldadır ancak çocuk oyunla akıllanır.

Mevlana

Oyun, bir tercih meselesi olamayacak kadar değerlidir.

Kemal SAYAR

DERS BİLGİ TABLOSU

Aile, Çocuk ve Oyun	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Aile Nedir? 1.2. Çocukla Nitelikli Zaman Geçirmek 1.3. Oyunun Aile İçi İletişimdeki Yeri 1.4. Oyunun Çocuk Gelişimine Etkisi 1.5. Oyunda Ailenin Rolü 1.6. Oyuncak Seçimi
Amaçlar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aileyi tanımlama 2. Çocukların gelişiminde ailenin önemini açıklama 3. Oyunda anne ve babanın rolünü açıklama 4. Oyunun çocuğun gelişimine etkisini bilme 5. Oyun etkinliği planlarken dikkat edilecek hususları söyleme 6. Çocukların güvenli ortamlarda oyun oynamasını sağlama 7. Doğru oyuncacı seçme
Eğitim Süresi	80+80 dakika
Akış / Süreç	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hazırlık 2. Tanışma 3. Birinci Etkinlik - Eşini Tanıt 4. Grup Kuralları 5. Aile Okulu Kurs Programının ve Konunun Tanıtımı 6. Aile Nedir? 7. İkinci Etkinlik-Günüm Nasıl Geçiyor? 8. Çocukla Nitelikli Zaman Geçirme 9. Kısa Bir Ara 10. Oyunun Çocuğun Gelişimine Etkisi 11. Üçüncü Etkinlik - Biz de Çocuktuk 12. Örnek Olay 13. Oyunda Ailenin Rolü 14. Özet ve Kısa Bir Değerlendirme 15. Bir Saatini Alabilir miyim? 16. Sözlü Geri Bildirim ve Değerlendirme Formu
Materyaller	Yaka kartı Değerlendirme Formu
Değerlendirme	Sözlü Değerlendirme (Gönüllü Katılımcılar) Değerlendirme Formu
Öneriler	Ders öncesinde, <u>temel bilgiler ve akış</u> kısmı ayrıntılı olarak okunup hazırlık yapılmalıdır.
Kaynakça	<p>Millî Eğitim Bakanlığı. (2013). Okul öncesi eğitim programı ile bütünleştirilmiş aile destek eğitim programı. Ankara: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü.</p> <p>Kaççı, E. G., & Ekşisu, M. (2015). 7-11 yaş aile eğitimi kurs programı. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.</p> <p>Aral, N., Bıçakçı, M. Y., & Yaşar, M. C. (2015). 3-6 yaş aile eğitimi kurs programı. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.</p> <p>Gazioğlu, A. E. İ. (2019). Hayatın ilk çeyreği (0-18 yaş gelişimi). Ankara: Aile Sosyal ve Çalışma Bakanlığı.</p> <p>Canel, A. N. (2023). Evlilik ve aile hayatı. Ankara: Aile Sosyal ve Çalışma Bakanlığı.</p> <p>Türk Dil Kurumu Aile Ne Demek?</p> <p>Demirutku, K. (2017). Değerlerin edinilmesinde ailenin rolü. Ankara: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Aile Eğitim Programı.</p> <p>Türk Dil Kurumu. (2023). Türkçe sözlük. Ankara: Kalkan Matbaacılık, T.D.K. Yayınları.</p>

DERS İŞLENİŞİ

1. Hazırlık

Derse başlamadan önce veli imza çizelgesini, telif sorunu olmayacak basılı, işitsel ve görsel içerikleri ve dilerseniz velilere dağıtmak üzere ekte yer alan yaka kartını çoğaltıp hazırlayınız. Velilerden önce ders alanına gelerek sunumunuzu hazırlayıp velileri karşılayınız.

2. Tanışma (1 ve 2. Slayt)

Selamlama ile derse giriş yapınız. Kendinizi ve programı tanıtınız. Önceden hazırladığınız yaka kartlarını dağıtıp ne amaçla takılmasını istediğinizi kursiyerlere bildiriniz. “Merhaba, hepiniz hoş geldiniz. Benim adım ..... , ... olarak görev yapıyorum. Burada sizinle “Aile Okulu -1 Kurs Programını gerçekleştireceğiz. Programın tanıtımına geçmeden önce, sizler için hazırladığım bu yaka kartlarını takmanızı rica edeceğim. Birlikte uzun zaman geçireceğiz. Onun için isterseniz kısaca tanışalım. Şimdi ikiye bölünmüş gruplara ayrılmanızı istiyorum.” şeklinde açıklama yapınız. Bu sırada velilere yaka kartlarını dağıttınız. Aynı zamanda 1 ve 2. slaytı gösteriniz.

3. Birinci Etkinlik-Eşini Tanıt (3. Slayt)

Etkinliğin Adı	Eşini Tanıt
Etkinliğin Amacı	Velilerin tanışmalarını sağlamak.
Yöntem ve Teknik	Oyun
Süre	10 dakika
Materyal	-
Etkinliğin Uygulanması	Velilerden birbirleriyle eşleşmesini isteyiniz. Daha az tanıdıkları birini bulmalarının daha iyi olacağını belirtiniz. Velilere aşağıdaki açıklamayı yapınız: <ul style="list-style-type: none"> • Eşinize kendinizi 2 dakika süreyle tanıtınız. • Sonunda herkesin eşini büyük gruba tanıtacağını belirtiniz. • Eğitici olarak siz de ailenizle ilgili paylaşımda bulunarak kendinizi tanıtınız.
Etkinliğin Değerlendirilmesi	1. Etkinlik veliler tarafından uygulandı mı? 2. Etkinlik amacına ulaştı mı? 3. Etkinliğin uygulanması sırasında sorun yaşandı mı?

Etkinlikten sonra velilere “Böylece sizinle hızlıca tanışmış olduk. Grup çalışmalarımız ilerledikçe birbirimizi daha yakından tanıma fırsatı bulacağız. Burada bulunuyor olmanız aslında sizlerin çocuklarınıza karşı ne kadar ilgili ve duyarlı olduğunuzun bir göstergesidir. Bu programa katılmakla çocuklarınızın daha sağlıklı gelişmelerini desteklemek için çok önemli bir adım attığınızı düşünüyorum. Çocuklarınız adına hepinize teşekkür ederim.

4. Grup Kuralları (4. Slayt)

“Şimdi grup kuralları ile ilgili konuşacağız. Buradaki çalışmaların amacına ulaşması için birtakım kurallara uyulması gerekiyor.” şeklinde açıklama yapınız. “Bu ders esnasında uymanız gereken kurallar neler olabilir?” sorusunu velilere yöneltip cevaplarını dinleyiniz.

“Bunun bir kurs programı olduğunu düşündüğünüzde, çeşitli paylaşımlarda, aile yaşamınıza ilişkin deneyimlerinizi aktaracaksınız. Bunların ders dışında konuşulmaması, başkalarına anlatılmaması çok önemli.” şeklinde açıklama yapınız.

“Birinci grup kuralı ‘gizlilik’ olabilir. Ne dersiniz, başka hangi kurallar olabilir?” sorusunu sorup velilerin paylaşımından sonra grup kurallarının yer aldığı 4. slaytı gösteriniz. Slaytta yer alan aşağıdaki ifadeleri okuyunuz.

- **Gizlilik:** Diğer katılımcılara ait bilgi ve paylaşımları ders dışında anlatmamak.
- Derslere zamanında gelmek.
- Tüm derslere katılmak. Acil bir durumda ana-babanın katılmadığı bir oturum olduğunda eğiticiye ulaşarak, oturumla ilgili bilgi almak.
- Cep telefonlarını kapatmak.
- Kişisel ve toplumsal değerlere ve düşüncelere saygı göstermek.

Burada belirtilen kuralların dışında başka kurallar getirmek isterlerse ve genel olarak siz ve tüm grup üyeleri bu kuralın uygun olduğunu düşünüyorsanız, ek kurallar da getirebilirsiniz (Derslere içeceklerle girilmesi, herkesin sırayla söz alabilmesi gibi). Daha sonra aşağıdaki açıklamalarla derse başlayınız.

“Şimdi Aile Okulu 1 adlı kurs programını konuşalım. Bu program 6 dersten oluşmaktadır. Haftada bir gün yaklaşık 4 saat sürecektir. Bu derslerde çocuğunuzun gelişimini desteklemek için anne ve babaların neler yapabileceklerini konuşacağız. Çocuğunuzun gelişimine nasıl katkı sağlayabileceğimiz konusunda hepimizin görüşleri ve deneyimleri önemli, bunlardan da yararlanacağız. Bu toplantılara katılmak önemlidir ancak daha önemlisi burada öğrenilen bilgilerin, kazanılan becerilerin evinize götürülmesidir. Öğrendiğiniz bilgileri, becerileri evinize götürürseniz sizin olur, ailenize katkı sağlar. Benim size önerim, burada edindiğiniz bilgi ve becerileri evinizde uygulamanızdır.”

İhtiyaç duyarsanız aşağıdaki bilgi notlarını paylaşınız.

Veli eğitimleri konusunda yapılan araştırmalar, yalnızca anlatım yoluyla yürütülen anne programlarının etkili olmadığını göstermiştir. Araştırmalar, katılımcılara bilgi vermek kadar, bu eğitimlerde edinilen bilgilerin evde uygulanmasının çok etkili olduğunu göstermiştir. Hatta yapacağınız eğitimin yararlı olması bu eğitimde edinilen bilgi ve becerilerin evde ne kadar uygulandığıyla doğru orantılıdır. Bu nedenle eğitimin her aşamasında ana-babaları uygulamalar için özendirmeniz ve cesaretlendirmeniz programın başarıya ulaşmasında oldukça önemlidir.

“Program süresince, neleri konuşacağımız hakkında sizi daha fazla bilgilendirebilmek amacıyla programı konuşalım.” şeklinde açıklama yapınız.

5. Aile Okulu 1 Kurs Programının ve Konunun Tanıtımı (5 ve 6. Slaytlar)

Aile Okulu Programı Konularını velilerle paylaşınız.

1. Ders:

Aile, Çocuk ve Oyun: Bu derste grup kuralları, programın içeriğiyle ilgili bilgiler verilmektedir. Ailenin önemi, oyunun önemi, oyunda ailenin rolü, çocuklarınızın gelişimini desteklemek için zamanı etkin olarak kullanmanın yollarını ve çocuklarınızla birlikte geçirdiğiniz zamanın önemi konuları ele alınmaktadır.

2. Ders: Sosyal Duygusal Gelişim

3. Ders: Ahlaki Gelişim

4. Ders: Sağlıklı Yaşam, Sağlıklı Beslenme ve Fiziksel Aktivite

5. Ders: Bilinçli ve Güvenli Teknoloji Kullanımı

6. Ders: Çevre Koruma Bilinci ve İklim Değişikliği

“Bu programa devam ederek birçok bilgi ve beceriye sahip olacaksınız ve çocuklarınızın gelişimini pek çok açıdan destekleyebileceksiniz. Örneğin;

- Çocuğumun okul başarısını artırmak için ne yapabilirim?
- Çocuğumun sosyal, duygusal, dil gelişimini nasıl destekleyebilirim?
- Çocuğumla nasıl nitelikli zaman geçirebilirim?
- Çocuğumla oyun oynarken nelere dikkat etmeliyim?
- Çocuğumun bilgisayar ve tableten olumsuz etkilenmemesi için neler yapabilirim?
- Çocuğumun ahlaki gelişimine veliler olarak nasıl destek olabilirim? gibi pek çok konuya ilişkin sorularınıza ve sorunlarınıza değineceğiz.” şeklinde açıklama yapınız.

6. Aile Nedir? (7. Slayt)

“Bu hafta, öncelikle ailenin önemi, oyunun önemi, oyunda ailenin rolü, çocuklarınızın gelişimini desteklemek için onlarla nitelikli zaman geçirmenin yolları ve çocuklarınızla birlikte geçirdiğiniz zamanın önemi hakkında konuşacağız.” diyerek ailenin tanımına geçiniz.

Ailenin Tanımı

“Aile nedir?” sorusunu kursiyerlere yöneltip onlardan aileyi tanımlamalarını isteyiniz. Katılımcıların cevaplarını dinledikten sonra 7. slayta geçiniz ve aşağıdaki açıklamayı yapınız.

“Sevgili Veliler;

Aile toplumun en küçük birimidir. Aile birbirinden bağımsız yapıdaki aile üyelerinin (anne, baba, çocuk, dede, nine vb.) oluşturduğu ve bu üyelerin birbirleri ile karşılıklı etkileşim içinde olduğu bir yapıdır.

Aile, toplumun devamlılığını sağlamaktadır. Aile, toplumun temel taşı olarak görüldüğü için toplumların gelişmesi ailenin ve dolayısıyla aile üyelerinin gelişmesine bağlıdır. Bu nedenle ailelerin sağlıklı olması sadece o aile için değil tüm toplum için önemlidir. Biraz önce bahsettiğimiz gibi ailenin sağlıklı olması toplumu etkilemektedir. Toplumun içinde bulunduğu durum da aileyi etkilemektedir. Aynı şekilde aile üyeleri de birbirlerinden etkilenmektedirler.

Hepimiz bir aile çevresi içinde yetiştik büyüdük. İçinde doğup büyüdüğümüz ailemiz, güvenli bir yaşam alanı sağlamanın da ötesinde bizim, pek çok ihtiyacımızı karşılamıştır. Davranışlarımız, alışkanlıklarımız, değerlerimiz, tutumlarımız, kısaca tüm kişiliğimiz bu aile yapısı içinde şekillenmiştir.

Sonra bizler de büyüdük, geliştik ve birer aile kurduk. Şimdi o ailede anne/babayız. Anne-baba olarak ailede pek çok sorumluluk üstlendik. Bu sorumlulukların başında da çocuklarımızı, huzurlu, mutlu bireyler olarak yetiştirmek geliyor.” şeklinde açıklama yapınız. Sonrasında “Çocuğun gelişiminde ailenin yeri ve önemi konusunda neler düşünüyorsunuz?” sorusunu sorup cevapları dinleyiniz ve aşağıdaki açıklamayı yapınız.

“Aile, çocuğun bakım ve eğitiminin verildiği ilk yer, kimlik ve kişiliğinin oluşup geliştiği çevredir. Bu çevre içinde bireylerin ihtiyaçları birbiri ile kurmuş oldukları iletişim ve ilişkiler yoluyla giderilir. İnsanı şekillendiren ailedir.

Sağlıklı, huzurlu, kendiyile ve çevresiyle barışık, uyumlu bireyler yetiştirmenin yolu bu bireylerin sahip olduğu değerler ve bu değerlerin ahlaki yaşantılarına olumlu yansımalarından geçmektedir. Bireyler ahlaki yönden ne kadar sağlıklı yetiştirilirse toplum da o kadar yüksek ahlaki değerlere ulaşacaktır.

Aile üyelerinin birbirini desteklemediği, sağlıklı iletişim kuramadıkları, birbirlerini koşulsuz olarak kabul etmedikleri, sevgi, saygı ve hoşgörünün olmadığı, bireylerin kendilerini değerli ve önemli hissetmedikleri, sürekli eleştirilip, cezalandırıldıkları, suçlandıkları, utandırıldıkları, küçük düşürüldükleri aile ortamları sorunların çıkmasına zemin hazırlar. Sağlıksız aile ortamında yetişen bireylerde sorunların büyüme olasılığı çok yüksektir.” şeklinde açıklama yapınız.

Sağlıklı ve Sağlıksız Ailenin Özellikleri (8. Slayt)

Velilere “Size göre sağlıksız ve sağlıklı ailelerin özellikleri neler olabilir?” sorusunu sorup cevaplarını dinledikten sonra 8. slaytı gösteriniz. Sağlıksız ve sağlıklı ailelerin özelliklerini tanıtınız.

Sağlıksız Ailenin Özellikleri

- Bu tip ailenin psikolojik iklimi soğuktur.
- Aile üyeleri, bu ailenin üyesi olmaktan memnun değildirler.
- Aile üyeleri, birbirlerini olduğu gibi kabul etmekte zorlanırlar.
- Üyeler arasında açık ve doğrudan değil dolaylı bir iletişim vardır.
- Aile düzeni ve disiplini katıdır.
- Üyeler birbirlerine karşı içten değil karşıdakinin beklediği şekilde davranırlar.
- Üyeler birbirlerine destekleyici değildir. Eleştirel ve yargılayıcıdır.
- Üyeler arasındaki güven duygusu zayıftır.
- Üyeler birlikte olmaktan ve birlikte bir şeyler yapmaktan zevk almazlar.
- Ailede bir dağınıklık ve başıboşluk vardır.
- Üyeler değerli olduklarını hissetmezler.
- Üyeler kendilerini tedirgin hissederler.
- Aile içi uyum düşük, anlaşmazlık ve çatışmalar fazladır.

Sağlıklı Ailenin Özellikleri

- Bu tip ailenin psikolojik iklimi ılımandır.
- Aile üyeleri, bu ailenin üyesi olmaktan memnundurlar.
- Aile üyeleri, birbirlerini olduğu gibi kabul ederler.
- Üyeler arasında açık bir iletişim vardır.
- Aile düzeni ve disiplini esnekler.
- Üyeler arasında sevgi ve saygı vardır.
- Üyeler birbirlerine karşı destekleyicidirler.

- Üyeler birbirlerine güvenirlir.
- Üyeler birlikte olmaktan ve birlikte bir şeyler yapmaktan zevk alırlar.
- Ailede bir bütünlük ve dayanışma vardır.
- Üyeler değerli olduklarını hissederler.
- Üyeler kendilerini güvende hissederler.
- Üyeler birbirine bağlıdır.
- Aile içi uyum üst düzeydedir.

Yukarıdaki bilgileri verdikten sonra,

“Bizim için önemli olan sağlıklı bir aile olabilmemizdir. Bu eğitime katılma nedenlerinizden birinin de bu olduğunu biliyorum. Sağlıklı bireyler sağlıklı ailelerde yetişir. Anne-baba ve çocuk arasında kurulan sağlıklı iletişim, çocuğun kendisini daha olumlu olarak algılamasını, değerli görmesini, kendine olan saygısının artmasını sağlar. Sağlıklı ilişkiler psikolojik olarak sağlam ve güçlü, özgüveni yüksek, kendi potansiyellerinin farkında, olumlu ve olumsuz yanlarıyla kendini bir bütün olarak kabul eden, bağımsız, kendi kendini yönetebilen, kısaca ruhsal olarak sağlıklı bireylerin yetişmesine katkıda bulunur.” şeklinde açıklama yapınız.

7. Etkinlik-Günüm Nasıl Geçiyor? (9. Slayt)

9. slaytta yer alan Günüm Nasıl Geçiyor? adlı etkinliği gerçekleştiriniz. Etkinlikten sonra etkinliğin amacını şu şekilde açıklayınız. Bu etkinliğin amacı, velilerin evde nasıl vakit geçirdiklerini fark etmelerini sağlamak, ebeveynler ile vakit geçirmek yerine televizyon seyretmek, telefon ve bilgisayar kullanmak gibi faaliyetlerle ne kadar fazla vakit harcadıklarını onlara göstermektir. Paylaşımlarda bunları özellikle ön plana çıkartabilirsiniz.

Etkinliğin Adı	Günüm Nasıl Geçiyor?
Etkinliğin Amacı	Velilerin nitelikli zaman geçirmeye ilişkin farkındalık kazanmalarını sağlamak.
Yöntem ve Teknik	Tartışma
Süre	10 dakika
Materyal	A4 kâğıt
Etkinliğin Uygulanması	Velilerin dün akşam ne yaptıklarını düşünmelerini isteyiniz ve şu açıklamayı yapınız. Dün akşam neler yaptığınızı saat saat size verdiğim kâğıda yazmanızı istiyorum. Veliler yazmayı bitirince aşağıdaki soruları sorunuz. • Dün akşamı nasıl geçirdiğinizi düşünüyorsunuz? • Sizce verimli geçirdiniz mi? • Nelere daha çok vakit ayırdınız? • Çocuklarınıza ne kadar vakit ayırdınız?
Etkinliğin Değerlendirilmesi	1.Etkinlik katılımcılar tarafından uygulandı mı? 2. Etkinlik amacına ulaştı mı? 3. Etkinliğin uygulanması sırasında sorun yaşandı mı?

8. Çocukla Nitelikli Zaman Geçirmek (10 ve 11. Slayt)

Velilere aşağıdaki bilgi notlarından gerekli gördüklerinizi paylaşabilirsiniz.

“Anne ve babaların yoğun çalışma saatleri, çocukların ödevleri, etkinlikleri ve sosyal faaliyetleri gibi nedenlerle aile üyeleri birlikte yeterince vakit geçiremezler.

Aile bireylerinin birlikte vakit geçirmek için zaman ayırmaları önemlidir. Anne-baba ve çocukların birlikte oldukları zamanlar oluşturmak, aile içindeki iletişimi güçlendirir ve çocukların gelişimini olumlu etkiler. Anne ve babayla birlikte yapılan etkinlik, karşılıklı ve yakın bir ilişkiyi güçlendirmenin yanı sıra, çocuğun gelişimini desteklemek için de önemli deneyim fırsatları sağlayacaktır.

Okul öncesi yaşlarda çocuklar, anne-babalarıyla daha çok zaman geçirmek isterken, ilköğretim ve ergenlik yaşlarında arkadaşlarıyla da zaman geçirme istekleri artmaya başlar. Bu durum gelişim dönemlerinin bir özelliğidir ancak ailece zaman geçirmenin önemli olduğu ve buna ihtiyaç duyulduğu da unutulmamalıdır. Ailece birlikte zaman geçirme, bazen doğal aile rutinleri içerisinde gerçekleşirken (Akraba ziyareti, birlikte akşam yemeği yeme, TV’de bir film izleme vb.) bazen de planlı bir biçimde gerçekleşir (Piknik yapma, dışarıda yemek yeme, sinemaya gitme, doğum gününün kutlanması gibi). Aile olarak hep birlikte gerçekleştirilen etkinlikler önemlidir. Ailece akşam yemeği yemek, TV seyretmek gibi etkinlikler neredeyse her gün gerçekleştirilir. Bunun yanı sıra, pikniğe, müzeye gitmek gibi etkinlikler ise daha çok planlanan etkinliklerdir. Bu etkinliklerin mutlu bir anı olması ve çocuğun bu etkinliklerden en yüksek düzeyde yararlanabilmesi yeni bilgi ve becerileri öğrenebilmeleri için bu tür ortak etkinliklerin neşe içinde başlaması ve neşe içinde bitirilmesi önemlidir.

Ailece yapılan etkinliklerin yanı sıra, çocukla nitelikli zaman geçirmek de çocuğun gelişiminde oldukça önemlidir. Çocukla nitelikli zaman geçirmek demek, çocukla birlikte yapılan herhangi bir etkinliği kapsamaktadır. Bu zaman diliminde velilerin dikkatini dağıtmamalı, televizyon, bilgisayar, telefonla ilgilenmemeli ya da başka herhangi bir işle meşgul olmaması gerekmektedir. Bu süreçte çocuğunuzun yaşına ve ilgisine göre, oyun oynamak, bulmaca çözmek, çiçek yetiştirmek, eşya tamir etmek, kurabiye yapmak gibi birçok etkinlikte bulunabilirsiniz. Nitelikli zaman sürecinde çocuğunuza yalnız bedeninizle değil duygunuzla, düşüncenizle de onunla birlikte olduğunuz mesajınızı vermeniz çok önemlidir.”

10. slaytı gösterip aşağıdaki açıklamayı yapınız.

Senin İçin Buradayım: Bu zamanı tamamen çocuk için ayırınız. Fiziksel, zihinsel ve duygusal olarak çocuk için orada bulununuz. Bu zaman süresince sadece çocuğunuzla ilgileniniz. Başka şeylerle (telefon, televizyon vb.) ilgilenmemeniz, dikkatinizi ve ilginizi tamamen çocuğa yöneltmeniz çocuğunuza onun için orada olduğunuz mesajını verecektir.

Seni Dinliyorum ve Anlıyorum: Tüm bedeniniz ile çocuğunuzu dinleyin. Söylediklerinin ötesinde söylemediklerini de anlamaya çalışın ve onu anladığınızı gösterin. Çocuğunuzun o an yaşadıklarına dikkat edin ve onun duygularını anlamaya çalışın.

Sana Önem Veriyorum: Çocuğunuz için orada olduğunuz ve onu anladığınız mesajını verdiğinizde çocuğunuz kendisine önem verildiğini anlayacaktır. Bu zaman sürecinde çocuğu eleştirmemeniz, ders vermeye çalışmamanız, kontrolü çocuğunuza bırakmanız, önerilerini yerine getirmeniz ve onun isteklerine öncelik vermeniz, çocuğunuzun kendisini önemli hissetmesini sağlayacaktır.

Seninle Olmaktan Keyif Alıyorum ve Mutluym: Çocuğunuzla birlikte olduğunuzda sizin de keyifli, neşeli olmanız, eğlenmeniz oldukça önemlidir. Heyecanlanın, merak edin, dinleyin, neşelenin ve birlikte eğlenin.”

11. slaytta yer alan aşağıdaki metni velilerden okumalarını isteyiniz. Doğan Cüceloğlu'nun bu konudaki yorumunu da velilerle paylaşınız.

Bariş Manço'nun oğlu Doğukan Manço, babasıyla ilgili şöyle bir hatırasından bahseder:

“Çocukluğum babamı beklemekle geçti. Ne zaman babamla vakit geçirmek istesem, hep bir engel çıktı. Akşam gelince onunla doya doya oynayacağım derdim ancak film, montaj gibi nedenlerden işleri gece geç saatlere kadar sürerdi. Ben bekleyeceğim, uyumayacağım desem de dayanamaz uyurdum. Sabah erkenden kalkıp yatağında üstüne atlamayı hayal ederken, o odasına girdiğimde erkenden il dışı turnesi için evden çıkmış olurdu.

Televizyonu ne zaman açsam; babam programına katılan çocuklarla güler, eğlenir, onlara hediyeler verirdi. Bu durum beni çok üzerti. İlerleyen yıllarda, babamla geçmiş yılların acısını çıkarırcasına nitelikli çok zaman geçirdik ama yine de çocukluğumda babamla yeterince zaman geçirememem içimde yara olarak kaldı. Çocukluğumu yaşayamamanın eksikliğini hâlâ hissederim.”

Bu hatıradan da görüldüğü gibi veli olarak çocuğa verebileceğimiz en değerli hediye, onunla kaliteli zaman geçirmektir.

İnsanın ana vatani çocukluğudur. Çocukluğunu doya doya yaşayamamış bir insanın mutlu olması çok zordur. Anne-babanın en önemli görevi, çocuklarının çocukluklarını doya doya yaşamalarına fırsat oluşturmaktır. (D. Cüceloğlu)

9. Kısa Bir Ara (12. Slayt)

12. slaytı gösteriniz. Slayttaki Garry Landreth'e ait “Kuşlar uçar, balıklar yüzer, çocuklar oyun oynar.” sözünü okuyup ara veriniz.

10. Oyunun Çocuk Gelişimine Etkisi (13 ve 14. Slaytlar)

Derse başlarken 12. slayttaki söz hakkında velilerin görüşlerini alabilirsiniz. Daha sonra aşağıdaki açıklamaları yapabilirsiniz.

Çocukla yapılan her etkinlik ve oyun onun farklı gelişim alanlarının da desteklenmesini sağlayacaktır. Örneğin, onunla bozulan eşyaları tamir etmek, bu sırada onun belli denemelerde bulunmasına fırsat vermek, çekmecelerini birlikte düzenlemek, birlikte oyuncak yapmak, birlikte oyuncak yapılması, birlikte kurabiye yapmak, bir film izlemek, odanın şeklini değiştirmek, birlikte kitap okumak ya da bir olay üzerine konuşmak gibi etkinlikler çocuğun hareket gelişimi, problem çözme becerisi, dil gelişimi gibi birçok farklı alanı destekleyecektir.

Her ailenin birlikte zaman geçirme şekli farklı olsa da anne-babanın zaman geçirme biçiminin çocuk için örnek oluşturduğu unutulmamalıdır.

Aile ortamında bireylerin birbirine ilgisizliği, teknolojik aletlere aşırı düşkünlüğü çocuğu olumsuz etkilemektedir. Bu durumda çocuk tv izlemeyi veya telefonla vakit geçirmeyi model alacaktır. TV izlerken sohbet edilirse, farklı görüşler, duygu ve düşünceler tartışılırsa çocuk ailenin bir bireyi olduğunu, ailesinde görüş ve düşüncelerin özgürce tartışılabildiğini öğrenecektir. Bu nedenle biz velilerin rol model olduğumuzu unutmayarak zamanı kullanmada çok dikkatli olmamız gerekmektedir, çocuğumuzun ebeveyn olarak bizim izimizden gittiğini hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamız gerekmektedir.

Velilere çocuklarıyla nitelikli zaman geçirmedeki en önemli hususun oyun olduğu açıklamasını yapınız. “Biraz önce de belirttiğimiz gibi, çocuğunuzla nitelikli zaman geçirmeniz, çocuğunuzun gelişimi için son derecede önemlidir. Çocuğunuz için ayıracağımız özel zamanda yapabileceğimiz etkinliklerden belki de en önemlisi onunla oyun oynamaktır.” Daha sonra “Oyun denince aklınıza neler gelmektedir?” sorusunu sorup 13. slaytı gösteriniz. Kavramları tek tek okuyup üzerinden geçiniz. Daha sonra “Oyun Çocuk için ne ifade etmektedir?” sorusunu sorup 14. slaytı gösteriniz.

Slaytta yer alan aşağıdaki maddeleri okuyunuz.

- Oyun oynarken mutlu olur.
- Toplumsal kuralları, paylaşmayı, empatiyi, konuşmayı öğrenir.
- Problem çözme becerisi gelişir.
- Öğrendiklerini oyunla pekiştirir.
- Hayal gücünü geliştirir.
- Yeni beceriler kazanır.
- Düşünmeyi ve kendi başına karar vermeyi öğrenir.”
- Kendi kendine yeterli bir öğrenme süreci yaşamasını sağlar.
- Çocuğun hayatla, kendine özgü öğrenme zevki ve neşesiyle ilişki kurmasına yardımcı olur.

Güneş parlar, su akar, ağaç dalları rüzgârda sallanır, çocuk oyun oynar. Oyun oynamak çocuğun doğasında vardır. Çocuk oyun oynayarak içinde yaşadığı dünyayı tanıyıp hayatının bir kısmını kontrol etmeyi öğrenir. Hatta çocuk oynayarak nasıl öğrenileceğini öğrenir.

Daha sonra bir etkinlik yapacağınızı belirtiniz ve aşağıdaki açıklamayı yapınız.

“Şimdi oyun oynamanın önemi ve çocuğunuzla nasıl oyun oynayabileceğiniz üzerinde duracağız. İlk önce isterseniz, sizin çocukken oynadığınız oyunlardan, oyun oynamanın sizin için nasıl bir şey olduğundan bahsedelim.”

11. Üçüncü Etkinlik: Biz de Çocuktuk (15. ve 16. Slaytlar)

Etkinliğin Adı	Biz de Çocuktuk
Etkinliğin Amacı	Velilerin, çocuklarının hayatında oyunun önemini anlamaları için çocukluklarında oynadıkları oyunları hatırlamalarını ve uygun olan bir oyunu oynamalarını sağlamak.
Yöntem ve Teknik	Tartışma
Süre	15 dk
Materyal	A4 kâğıt
Etkinliğin Uygulanması	Velilerden çocukluklarında okulda, sınıfta, sokakta hangi oyunları oynadıklarını düşünmelerini isteyiniz. Hatırladıkları oyunları söylemelerini sağlayınız. Söylenen oyunlar içerisinde grupça derslik ortamında oynanabilecek bir tanesini seçiniz. Kuralları belirleyerek seçilen oyunu oynayınız. Sınıf içinde oynanacak bir oyun bulmakta zorlanılırsa, tahtaya, “dart” oyunundaki gibi daireler çizip hedefi vurma, ya da bir sepete kağıttan toplarla basket atma tarzı oyunlar, ya da “isim-şehir” oyunu seçilebilir. Oyundan sonra aşağıdaki soruları cevaplayarak, oyunun etkisini fark etmelerini sağlayınız. Oyun oynarken kendinizi nasıl hissettiniz? Çocuğunuz da sizinle oyun oynadığında neler hissedebilir?
Etkinlikle İlgili İpuçları	Veliler ilk başta oyun oynamaktan çekinebilirler. Bunu doğal karşılayın ve herkesin katılımını sağlamaya çalışın. Grubu oyun oynamaya teşvik edin.
Etkinliğin Değerlendirilmesi	Katılımcılar keyif aldılar mı? Kaç kişi oyuna katıldı? Etkinliğin uygulanması sırasında sorun yaşandı mı?

Etkinlikten sonra velilere şu soruyu da sorup cevaplarını dinleyiniz. “Çocuğunuz oyun oynarken siz genelde ne yaparsınız?” Veliler genelde çocukları oyun oynarken, kendi işlerini yapmakta ve çocuğun oyununa dâhil olmamaktadır. Velilerden bu yönde bir cevap gelirse oyunun çocuğun dünyasına girmek için bir fırsat olduğu üzerinde durunuz ve velilerin çocuklarla birlikte oyun oynamalarının önemini vurgulayınız.

Eğer velilerden çocuğun oyununa dâhil olduğu yönünde bir cevap gelirse bu durumu överek onları teşvik ediniz. onları teşvik ediniz. Daha sonra şu soruyu yöneltiniz: “Sizce oyun, çocukların gelişimlerine nasıl katkı sağlar? Örneğin; biraz önce oynadığımız oyunu da düşünerek cevap verebilirsiniz.” Velilerin verdiği cevapları dinleyiniz ve 16. slaytı gösteriniz. İhtiyaç duyarsanız aşağıdaki bilgileri velilerle paylaşınız.

Oyun, çocuğun yaşamının doğal bir parçasıdır. Çocuklar oyun oynarken hevesli, enerji dolu ve dikkatlidirler. Hata yapmaktan korkmadıklarından rahatlırlar ve bu süreçten çok şey öğrenirler. Çocuk, oyunla çevresini tanır, öğrenir, öğrendiği bilgi ve becerileri pekiştirir. Sosyalleşmeyi, ilişki kurmayı öğrenir. Oyun, öğrenme ve sağlıklı gelişimin önemli bir aracıdır. Oyun; kültür, inanç ve dil aktarımıdır. Oyun, çocuğun tüm gelişim alanlarına katkı yapar.

Örneğin; biraz önce oynadığımız (eğer bu oyun oynanmışsa) dart oyununda zihinsel gelişimimiz desteklendi. İletişim kurduk, kaybetme ve kazanma duygularını yaşadık. El göz koordinasyonumuz gelişti. Oyun, duygusal ve sosyal gelişimize katkı sağladı. Birçok veli oyunun çocuğun gelişimi için önemli olduğunu bilmekte ancak çocukları ile birlikte oyun oynamaları gerektiğini düşünmemektedir. Çünkü çocukların kendi kendilerine oynayabileceği sanılmaktadır. Halbuki çocuk, yaratıcılığını geliştirici, gelişimini destekleyici ve anne-babası ile olumlu ilişkiler kurmasını sağlayan oyunlar oynaması için anne-babasının desteğine ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle; çocukla sıcak bir ilişki kurmak, çocuğun kendini ifade etmesine olanak sağlamak, çocuğun sorunlarını daha etkili bir şekilde çözmesine yardımcı olmak ve çocuğun gelişimini desteklemek için onunla beraber oyun oynamak önemlidir. Çocuklar okul çağında olsalar da “oyun” onlar için hâlâ çok önemlidir. Zamanlarının önemli bir bölümünü oyuna ayırmak isterler. Hatta anne-babalarıyla oyun oynamaktan da çok büyük keyif alırlar. Gelişimleri için oyun çok yararlı deneyim fırsatları sunar. Çocukların yaşları büyüdükçe oyunları da değişmekte ve karmaşıklaşmaktadır.

Oyunun bulunduğu her ortamda mutluluk, dostluk, yardımseverlik, dürüstlük, hoşgörü, adalet gibi erdemler bulunmaktadır. Çocuklar oyun oynamaktan büyük keyif alırlar. Geleneksel oyunlar da çocukların oyun ihtiyacını gideren oyun türlerindedir. Çocuklara değerler öğretilmeye çalışılırken onlara bu değerlerle ilgili bilgi veren konuşmalar yapmaktansa yaparak, yaşayarak öğrenecekleri ortamlar oluşturulmalı, çocuğun oyun oynamasına fırsat verilmelidir.

Velilere “Çocukların yaşları büyüdükçe oyunları da değişmektedir. Siz, çocuklarınızın yaşı ilerledikçe oynadığı oyunlarda ne gibi değişiklikler gözlemlediniz?” sorusunu sorup cevaplarını dinleyiniz. Onlara aşağıdaki açıklamayı yaptıktan sonra bedensel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişim bilgilerini veriniz.

“Çocukların yaşı ilerledikçe oynadıkları oyunlarda değişiklikler görülür. Çocuklar bu dönemde, seksek, ip atlama, saklambaç, basketbol, dama, telefon ve bilgisayar oyunları gibi kurallı oyunlar oynarlar. Sessiz sinema, yap-boz oyunları ve maket yapma da oynadıkları oyunlar arasındadır. Örneğin; futbol, voleybol, basketbol gibi takım oyunları oynamak, kız ve erkek çocukların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimini destekler.

Bedensel Gelişim: Çocuğun futbol oynarken hiç durmadan koşması ve zıplaması, kol ve bacak kaslarını çalıştırması onun bedensel gelişimini destekler. Maçı açık havada oynuyorsa D vitamini alır. Çocuk top peşinde koştuğundan, çocuğun ayak-göz uyumu gelişir.

Zihinsel Gelişim: Çocukların maça başlamadan önce plan yaparak taktikler geliştirmeleri, oyun sırasında sağ-sol, ön-arka, yan-orta gibi kavramları öğrenmeleri, zihinsel gelişimlerini destekler.

Sosyal Gelişim: Takım oyunları kuralları olan oyunlardır. Çocukların oyunu kurallarına göre oynamaya çalışmaları, takım kurarak bir arada oynamaları, işbirliği yapmaları, sıralarını beklemeleri vb. sosyal gelişimlerini destekler.

Duygusal Gelişim: Çocuklar takım oyunlarında kazanma ve kaybetmenin nasıl bir duygu olduğunu öğrenirler. Kazandıklarında sevinir, kaybettiklerinde üzülürler. Bu duyguları uygun bir şekilde ifade edebilmek, kazanmanın, kaybetmenin doğal olduğunu bilmek önemlidir. Kazandığında kaybedenleri küçümsememek, kaybedildiğinde ise üzülmenin normal olduğunu ama bunun geçici olduğunu açıklamak, kaybettiklerinin, kazandıklarının sadece o oyun olduğunu, önemli olanın dostluk ve arkadaşlık olduğunu çocuklara açıklamak gerekir.”

12. Örnek Olay (17. Slayt)

Velilere “17. slaytta yer alan örnek olayı hep birlikte okuyarak oyunun çocukların gelişimlerine ne gibi etkileri olduğunu bir örnek üzerinden konuşalım.” şeklinde açıklama yaparak örnek olayı okumalarını sağlayınız.

“Örnek olay: Arda ve ailesi, hafta sonunda birlikte güzel vakit geçirmek için kelime oyunu oynamaya karar verirler. Bu oyunda bir kişi, bir nesnenin ismini söylemekte ve sıradaki kişi, söylenen kelimenin son harfiyle başlayan başka bir kelime bulmaktadır. Örneğin; bir kişi “oyun” demişse ondan sonra gelen kişi “N” harfiyle başlayan bir kelime (naz) demektedir. Herkesin bir kelime bulmak için 1 dakikalık süresi vardır. Verilen sürede kelime bulamayan elenmektedir. Oyunda herkesi eleyen oyunu kazanır. Kelime oyununda Arda anne ve babasından birçok yeni kelime öğrenir. Birlikte anlamlarını tartışırlar. Arda bu oyunu çok sever ve arkadaşlarıyla da oynamaya karar verir.

Sizce bu oyun, Arda'nın hangi gelişim alanlarını destekler?”

Velilerin verdikleri cevapları dinleyip şu açıklamaları yapınız.

“Zihinsel Gelişim: Çocukların harfleri yan yana getirip yeni kelimeler üretmeleri hem zihinsel hem de dil gelişimini destekler.

Sosyal Gelişim: Kelime oyununun da kuralları vardır. Çocuklar, kurallarına göre oyunu oynamayı öğrenirler. Ailece birlikte vakit geçirmenin zevkine varırlar.

Duygusal Gelişim: Çocuklar yeni şeyler öğrenmenin keyfine varırlar. Oyunun sonucunda kazanma ve kaybetmenin hissettirdiklerini öğrenirler.”

Velilere “Çocuklarınız oyun oynamak istiyorlar mı? Ne zaman oyun oynuyorlar?” sorularını sorup aşağıdaki açıklamayı yapınız.

“Genelde okuldan eve döndüklerinde derse başlamadan önce, derslerini bitirdikten sonra, hafta sonları evde veya dışarıda istedikleri gibi oyun oynuyorlar cevabını verdiniz. Bazılarınız çocuğunun hep oyun oynamak istediğini, hiç ders çalışmak istemediğini, çocuğun ders çalışmasını sağlamak için de hafta içinde oyun oynamasına izin vermediğini söyledi ancak çocuğunuz artık okula başladı diye, oyunları kaldırıp sadece ders çalışmasını beklemek doğru değildir. Çocukların öğrenmesi sadece dersle sınırlı değildir. Çocuk oyun sırasında da deneyerek çok şey öğrenebilir. Önemli olan okul ve diğer sorumlulukları kadar oyunun da önemli olduğunu bilmenizdir. Unutmayın, oyun çocuğun işidir ve işini yapmak her çocuğun temel hakkıdır!”

13. Oyunda Ailenin Rolü (18, 19 ve 20. Slaytlar)

Velilere “Çocuğun oyununu desteklemek için neler yapabilirsiniz?” sorusunu sorup 18. slaytı gösteriniz. Aşağıdaki maddeler üzerinde fikir alışverişinde bulununuz.

- “Çocuğun oyun oynayabilmesi için arkadaşlarını eve davet edebilirsiniz.
- Çocuğun okulda var olan basketbol, voleybol, folklor, tiyatro gibi sosyal etkinliklere katılmasını sağlayabilirsiniz.

- Oyun oynamaya zaman ayırabilmesi için planlama yapmasına destek olabilirsiniz.
- Telefonda ya da bilgisayarda oynadığı oyunları birlikte oynayabilir, üzerine konuşabilir ya da arkadaşlarıyla etkileşim hâlinde olmasını sağlayabilirsiniz.
- Çocuğun açık havada oyunlar oynamasını sağlayabilirsiniz
- Çocuklarla birlikte ailecek geleneksel çocuk oyunları oynayabilir, hoş vakit geçirebilirsiniz. Örneğin kutu kutu pense, körebe, beştaş, istop vb. gibi.”

Daha sonra velilere “Çocukla oyun oynarken nelere dikkat edilmesi gerekir? sorusunu sorup cevaplarını dinleyiniz ve 19. slaytı gösteriniz. Aşağıdaki bilgileri paylaşınız.

Oyuna Başlamadan Önce

Oyuna Önem Verin: Biraz önce de konuştuğumuz gibi oyun sizin ve çocuğunuzun arasında olumlu bir ilişki kurmak için fırsattır. Oyun sayesinde çocuğunuzun dünyasına girebilir ve onu destekleyebilirsiniz. Bu nedenle bu fırsatı iyi değerlendirmeli ve gerekli önemi vermelisiniz.

Oyun Seçimi: Çocuğunuz 9 yaşında veya daha küçükse, mümkünse her gün veya haftada en az 3-4 gün olmak üzere çocuğunuzla geçireceğiniz “özel zaman” ayırın. Eğer çocuğunuz 9 yaşından büyük ise onun için de “özel bir zaman” ayırmalısınız. Bu zamanda çocuğunuzun oynadığı herhangi bir oyuna veya hoşlandığı bir etkinliğe katılabilirsiniz.

Oyun Alanını ve Zamanını Düzenleyin: Oyun alanı çocuğun güvenliği dikkate alınarak düzenlenmeli veya seçilmelidir. Çocuk için zararlı olabilecek malzemeleri, eşyaları oyun alanından kaldırın. Oyun alanında televizyon, bilgisayar gibi dikkat çekici eşyalar varsa bunların kapatın. “Özel zaman” sadece çocuk için ayrılmış olmalıdır, bu nedenle bu zamanın bölünmemesi için bu sürede mümkün olduğunca telefonlara cevap vermeyiniz veya diğer kişilerle ilgilenmeyiniz.

Özel Zamanın Çocuğa Açıklanması: Çocuğunuzla oyun oynamaya başlamadan önce çocuğunuzu karşınıza alarak ve göz teması kurarak “Şimdi senin özel zamanın ve seninle beraber oyun oynayacağız. Bu süre sadece sana ait. Bu sürede senin istediğin şekilde oyun oynayacağız.” şeklinde açıklama yapınız ve aşağıdaki hususlara dikkat etmelerini hatırlatınız.

Oyun Süresinde

Bedeninizi çocuğa göre ayarlayın: Çocuğunuzla göz göze gelebilecek şekilde ve çocuğunuza hareket etmesi için yeteri kadar boşluk bırakacak şekilde oturunuz. Bütün bedeninizle dikkatinizi çocuğa verin ve onunla vakit geçirmeyi önemseyişinizi gösteriniz.

Yönetimi çocuğa verin: Unutmayın normal hayatta yönetim sizde iken, oyunda yönetim çocuğun elindedir. Ne oynanacağına ve nasıl oynanacağına çocuğunuz karar vermelidir. Siz oyunu yönetmeye veya sizin istediğiniz gibi oynamaya çalışmayınız. Çocuğunuzun istediği gibi oynayınız. Sizin oyunda hangi rolde olacağınıza da çocuğunuzun belirlemesine izin veriniz.

Ders vermeyin: Ana-babalar genellikle oyun sırasında çocuğuna ders vermeye, bir şeyler öğretmeye çalışır. Bu durum çocuğun sıkılmasına ve oyunu bırakmasına neden olur. Bu nedenle oyun sırasında

çocuğunuza bir şey öğretmeye çalışmayın. Çocuğunuzun öğreneceği en iyi şey sizinle iyi vakit geçirmiş olmasıdır. Çocuğa işini öğretmeyin!

Oyun mantıklı olmak zorunda değildir: Çocuğunuz oyun oynarken köpeğini uçurabilir, duvarlardan geçebilir, kamyonunu denizde yüzdürebilir. Oyun gerçek hayatın kurallarına tabi olmak zorunda değildir. Bu durumla karşılaştığınızda çocuğunuzun hayalini sınırlandırmayın ve o nasıl istiyorsa öyle olmasına izin verin. Unutmayın “Köpekler de Uçabilir!”

Bunları yapmayın:

- Çocuğu eleştirmeyin. (Araba ile öndeki arabaya çarpman çok yanlış)
- Soru sormayın. (Aslanlar ne yer, nasıl ses çıkarır, nerede yaşar?)
- Oyunu bölmeyin.
- Öğretmeye çalışmayın. (Kırmızı ışıktadır durulur, geçilmez)
- Bilgi vermeye çalışmayın. (Uçakların uçuşu için yakıt alması gerekir)
- Öğüt vermeyin (İyi kızlar bu şekilde konuşmaz)

Velilere “Sizler, çocuğunuzla beraber ailece oyun oynarken onun gelişimine nasıl katkıda bulunabilirsiniz?” sorusunu sorup, cevaplarını dinleyiniz. 20. slaytı gösterip, aşağıdaki açıklamaları yapınız.

“Çocuğunuzla birlikte ailece oyun oynarken aranızda sıcak bir ilişki kurulur. Anne ve baba ile kurulan bu ilişki sayesinde, çocuğunuzla duyguları ve yaşadıkları hakkında konuşabileceğiniz fırsatlar yakalayabilirsiniz. Bu da çocuğunuzun sosyal ve duygusal gelişimi için önemlidir.

- Çocuğunuzla oynarken, onun kazanma ve kaybetme duygularını öğrenmesine de yardımcı olursunuz. Ayrıca, takım hâlinde oyun oynamak, iş birliği, güven, yardımlaşma gibi şeyleri de öğretir.
- Çocuğun oyunlarını eleştirmeden, oynadığı oyun hakkında düşündürücü sorular sorarak yaratıcılığını destekleyebiliriz. Örneğin; çocuk legolardan bir hayvanat bahçesi yaptıysa “Bu hayvanat bahçesinde neler var acaba? Hangi hayvanların yaşadığını merak ettim, gibi yorumlayıcı açıklamalarda bulunabilirsiniz. Önemli olan çocuğun yaptıkları hakkında konuşmasını teşvik etmek, heveslenmesini sağlamak ve farklı şeyler ortaya koyabilme çabasını desteklemektir.”

“Çocuğunuz en çok hangi oyuncaklarla oynuyor. Sizce çocuğun gelişimi açısından oyuncak neden önemli?” sorusunu sorup velilerin cevaplarını dinleyiniz. Daha sonra aşağıdaki açıklamaları yapınız.

“Oyunun en önemli malzemesi oyuncaklardır. Çocuklar oyuncaklarla oynar ve dünyayı öğrenirler. Oyuncaklar bir çocuğun hayal gücü, ilgisi, keşfetmesi, eğitimi, gelişimi ve öğrenmesi ile ilişkilidir. Çocukların yaratıcılıklarını ve yeteneklerini kolaylaştırarak onların eğitimsel işlevlerini tamamlamalarına yardımcı olan oyuncak ve oyun materyalleri, gelişimin her alanını geliştirmeleri açısından farklı yaş ve zihin düzeyindeki tüm çocuklar için gereklidir.

Çocuğa oyun olanakları sunulması kadar oyunla ilgili eğitim materyallerinin sağlanması da dikkat edilmesi gereken bir konudur. Oyuncaklar çocukların bedensel, zihinsel, sosyal, duygusal gelişimlerini destekleyen, çocuğun yaratıcılığını ve hayal gücünü uyaran en önemli araçlardır. O nedenle çocuğun yaratıcılığını ve hayal gücünü zenginleştiren oyuncaklar almalarını teşvik edebilirsiniz.” Bu açıklamadan sonra “Çocuğunuzun oyuncak seçiminde nelere dikkat ediyorsunuz?” sorusunu sorup

velilerin cevaplarını dinledikten sonra açıklamaları yapınız.

- “Çocuklara oyuncak alırken dikkat edilmesi gereken en temel nokta; çocukların tek bir gelişim alanına yönelik oyuncak seçilmemesidir. Velinin oyuncak konusunda karar veren değil, yönlendiren, seçenek sunan, açıklayan, anlatan kişi olmasıdır.
- Yaşına göre çok basit oyuncaklar çocuğun sıkılmasına, karmaşık oyuncaklar ise kendine olan güvenini yitirmesine neden olabilir.
- Oyuncağın pahalı ve gösterişli olması değil, onun için alınmış ya da yapılmış olması önemlidir.
- Oyuncakta önemli olan çocuğun ne kadar aktif olduğudur. O oyuncanın sağladığı oyun ortamında çocuk ne kadar aktif olabiliyor, farklı becerilerini geliştirme fırsatı buluyorsa, o oyuncak iyi bir oyuncak diyebiliriz.
- Çocuk oyuncakları ve oyunları, kendi ilgi alanına göre seçebilmelidir.
- Seçeceği oyuncakların sağlam ve dayanıklı olmasına dikkat etmesi sağlanabilir.
- Tabanca, tüfek gibi saldırganlığı teşvik eden türde oyuncakların alınmamasına dikkat edilmelidir. (Önerilmemekle birlikte, çocuk çok fazla istiyorsa, bir tane tabanca ya da tüfek türü bir oyuncak alınabilir).
- Bilgisayar oyunlarında da saldırganlığı artıran oyunları seçmemesine yardımcı olunabilir.
- Çocuğun, evde kullanılmayan artık malzemeleri kullanarak oynamasına ve bunlardan oyuncak oluşturmaya fırsat verilebilir. Örneğin; sünger, tuvalet kâğıdı rulosu, kurdele, boncuklar, çeşitli paket kâğıtları vb.”

Velilere evde çocukları ile birlikte oynamaları için aşağıdaki etkinlik ödevini veriniz. Ekte yer alan Aile Oyun Tablosunun bir çıktısını veya dijital hâlini paylaşınız. Bir sonraki derste bu etkinlik hakkında konuşacağınızı belirtiniz.

17. Özet ve Kısa Bir Değerlendirme

Konuyu özetleyen bir konuşma yapınız. Bu derslerde ele alınan konuyla ilgili akıllarında kalan bilgileri ve kendilerini en çok etkileyen konuları düşünmelerini isteyiniz. Velilerin paylaşımlarını dinleyiniz. “Şimdi bu haftayı bir öykü ile bitirmek istiyorum.” deyiniz. 21. slaytta yer alan öyküyü okuyup katılımcılara teşekkür ediniz.

18. Bir Saatini Alabilir miyim? (21. Slayt)

21. slaytı yansıtip aşağıdaki metni sesli olarak velilere okuyunuz.

Bir Saatini Alabilir miyim?

Adam eve döndüğünde, 5 yaşındaki kızını kapının önünde beklerken bulur. Çocuk babasına sorar:

— Hoş geldin babacığım. Sana bir şey sorabilir miyim? Sen bir saatte ne kadar para kazanıyorsun?

Yorgun gelen adam sertçe cevap verir:

- Bu senin işin değil!
- Babacığım lütfen!
- Ne olacak? 50 TL.
- Peki, bana 10 TL borç verir misin?

Adam iyice sinirlenip bağırır:

— Benim, senin saçma oyuncaklarına veya başka şeylerine verecek param yok!
Hadi derhal odana git!

Kızı mahzun mahzun odasına girip kapısını kapatır. Adam sinirli sinirli:

— Bu çocuk nasıl böyle şeylere cesaret eder? diye düşünür. Aradan bir müddet geçtikten sonra biraz daha sakinleşir. Kızına, belki de gerçekten lazım olduğunu düşünür. Odasına gidip henüz uyuyamamış olan çocuğa der ki:

— Al bakalım istediğin 10 TL. Sana az önce sert davrandığım için üzgünüm ama yorucu bir gün geçirmiştin.

Kızı sevinçle:

- Teşekkürler babacığım! diyerek babasını kucaklar. Yastığının altından diğer buruşuk paraları çıkararak babasının yüzüne bakar ve yavaşça paraları sayar. Bunu gören adam iyice sinirlenerek yine sertçe sorar:
- Paran olduğu halde neden benden para istiyorsun?
- Babacığım, yeterince yoktu. Bu sırada elindeki paraları babasına uzatarak son sözünü söyler:
- İşte 50 TL babacığım. Bir saatini bana ayırır mısın?

19. Sözlü Geri Bildirim ve Değerlendirme Formu:

Gönüllü katılımcılardan sözlü geri bildirim alınız ve ardından doldurmaları için Değerlendirme Formunu dağıtınız ve doldurduktan sonra toplayınız.

DEĞERLENDİRME FORMU				
1.	Ders ilginizi çekti mi?	Evet	Kararsızım	Hayır
2.	Ders süreci sizin için verimli geçti mi?	Evet	Kararsızım	Hayır
3.	Dersin sonunda herhangi bir tutum ve davranışınızı değiştirme ihtiyacı hissettiniz mi?	Evet	Kararsızım	Hayır
4.	Eğitici, derse katkıda bulunmanızı destekledi mi?	Evet	Kararsızım	Hayır
5.	Eğitici, grubun beklentilerini karşılayabildi mi?	Evet	Kararsızım	Hayır
6.	Ders için ayrılan süre yeterli miydi?	Evet	Kararsızım	Hayır
7.	Dersi aldığınız ortam beklentilerinizi karşıladı mı?	Evet	Kararsızım	Hayır
8.	Derslerin güçlü ve zayıf yanlarını, geliştirilmesi ve eklenmesini istediğiniz konular hakkındaki önerilerinizi, yorumlarınızı, temennilerinizi yazınız. (Lütfen adınızı yazmayınız.)			